

С т а н о в и щ е

от проф. д-р Цветан Недков

Относно: Конкурс за присъждане на научно–образователна степен “доктор“ на Десислава Георгиева по професионално направление 8.4 - „Театрално и филмово изкуство“ и научна специалност „Кинознание, киноизкуства и телевизия“ на тема „Особености на звука в телевизионните сериали“.

Дисертационният труд на Десислава Георгиева на тема „Особености на звука в телевизионните сериали“ е структуриран в увод, три глави, заключение, справка за научните приноси и библиография в общ обем от 325 страници. Обект на дисертационния труд е звукът в телевизионните сериали, като разглежда звуковата среда като неделима част от филмовото изкуство и нейната специфична роля в телевизионните сериали.

Анализът на докторантката Десислава Георгиева се обръща към една сравнително слаба изследвана зона в един от най-бързо развиващите се сегменти в аудиовизуалното творчество. Звукът в телевизионните сериали не е изследван със същата интензивност и задълбоченост, както звукът в киното, не само у нас, но и в световната научна практика.

Както отбелязва и докторантката в дисертацията си, специализираните трудове в тази област от чужди автори са малко и труднооткриваеми, а в България това е почти непозната територия. Налични са редица фундаментални трудове, осмислящи значението и изграждането на звука в игралното кино; по-рядко срещани са посветените на звука в документалните филми, а сериалите досега не са изследвани като отделен аудиовизуален жанр.

Дисертацията на Десислава Георгиева е обемен и детайлизиран труд. Историческият преглед за развитието на звука в киното и телевизията е хронологично точен и акцентира върху ключови моменти от историята на киното и телевизията. При това докторантката изхожда в съпоставителния анализ от

интересна теза – звукът в телевизията има корени в радиото, докато киното създава собствена звукова среда, пряко свързана със специфичния кинематографичен език, поставил началото си в нямото, беззвучно кино. Тази разлика, заложена още в генезиса на двете изкуства, е ключова при разглеждане на спецификите на развитието на звуковата среда в тях.

Етапите на развитие на творческото изграждане и технологичното осъществяване на звуковата картина в телевизионните сериали са разгледани едновременно на базата на драматургичните им разлики, но и като следствие от технологичното развитие в сегмента. Докторантката диференцира ключовите разлики във функциите на звука в телевизията и киното и неизменно еволюиращата функция на фоновата среда в телевизионното излъчване, обусловена от развитието едновременно на технологиите и на зрителските очаквания.

Докторантката различава няколко етапа в развитието на телевизионните сериали – от зараждането им като продължение на радиодраматургията, до превръщането им в особени филмови форми, по-близо до спецификите на киното, отколкото на телевизията. Според тезата ѝ, рязка промяна се забелязва в началото на новото хилядолетие, когато „звуковата среда на телевизионните сериали от ново поколение еволюира, навлизат нови подходи на работа и творчески търсения, което води до множество примери на телевизионни сериали с майсторски изработен, „кинематографичен“ звук с всичките му елементи, който не отстъпва като качества на звуковия компонент във високо бюджетните кино продукции“.

За да докаже тезата си, докторантката включва в дисертацията си внимателен и аргументиран анализ на 15 ключови за новата тв среда сериала, различни по стилистика и тематика, като обхваща пълния спектър на тв продукциите от 90-те години на XX век до днес, включвайки анимационни сериали, ситкоми, трилъри, фантастика, документални и др. Анализирани са и един от най-успешните български сериали – „Дяволското гърло“. Докторантката е

изследвала разнообразни практики при създаването на звукова среда в телевизионните сериали, осмислени от научна гледна точка. Изводът ѝ е аргументиран и категоричен:

„Приюмите на работа, техническото обезпечаване, стилистиката, авторския подход и очакваните резултати в полето на звука в сериалите днес все повече се припокриват и взаимодействат с тези в игралното, дори – в документалното кино.“

Тази задълбоченост и многопосочност при изследване на звуковата среда, както и въвеждането на терминология, подпомагаща формулирането на новите тенденции, правят дисертационния труд на Десислава Георгиева приносен. Добре аргументираните прогнози за развитието в тази област също увеличават научната му стойност и дават възможност за последващо развитие на изследвания от този тип.

Впечатляваща е и работата с библиографията по тема, която не е обект на много изследвания. Докторантката е събирала информация от множество източници, като я е систематизирала с научна методичност.

Работата на Десислава Георгиева е приносна и допринася за развитието на звука във филмовото и телевизионно изкуство у нас.

Общата ми оценка по критериите и показателите за учебната, творческата и научноизследователската дейност показва, че Десислава Георгиева отговаря на изискванията за присъждане на научно – образователна степен “доктор“ по професионално направление 8.4 - „Театрално и филмово изкуство“ и научна специалност „Кинознание, киноизкуства и телевизия“ и предлагам дисертацията „Особености на звука в телевизионните сериали“ на докторантката Десислава Георгиева да бъде приета и одобрена от Научния съвет.

12. 03. 2024 г.
гр. София

проф. д-р Цветан Недков: